

महसूल व वन विभागाच्या अधिपत्याखालील
नोंदणी व मुद्रांक विभागातील पदांचा
सुधारित आकृतीबंध मंजूर करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आस्थाप-२०२३/११३५/प्र.क्र.२३९/मुद्रांक-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय विस्तार, मुंबई -४०० ०३२.
दिनांक:-४ डिसेंबर, २०२५.

वाचा :- १) शासन निर्णय क्रमांक: आस्थापना-२००३/३०८५/प्र. क्र.६४६/म-१, दि. २३.०७.२००४.
२) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक: पदनि-०६१७/प्र.क्र.२०/आपुक, दि.२९/६/२०१७.
३) सन २०२५ मधील दि.०६.०८.२०२५ रोजी संपन्न झालेल्या उच्चस्तर सचिव समितीच्या
७ व्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

प्रशासकीय विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयातील मंजूर पदांचा आढावा घेवून सुधारीत आकृतीबंध निश्चित करण्याबाबत शासन परिपत्रक वित्त विभाग दिनांक २९.६.२०१७ अन्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. या आदेशानुसार महसूल व वन विभागाच्या अधिपत्याखालील नोंदणी व मुद्रांक विभागातील मंजूर करण्यात आलेल्या पदांचा सर्वकष आढावा घेवून विभागाच्या कामाची वाढलेली व्यापकता तसेच नवीन पद निर्मिती / अस्तित्वातील पदे व्यपगत करणे याबाबतच्या प्रस्तावास मा. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय समितीने दि.६/८/२०२५ रोजी संपन्न झालेल्या सन २०२५ मधील ७ व्या बैठकीत मंजूरी दिलेली आहे. त्यानुसार महसूल व वन विभागाच्या अधिपत्याखालील नोंदणी व मुद्रांक विभागातील सध्या मंजूर ३०९४ पदांपैकी १०७ पदे निरसित करून व ९६५ पदे नव्याने निर्माण करून एकूण ३९५२ पदांचा सुधारित आकृतीबंध मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्रमांक पदनि पदनि-०६१७/प्र.क्र.२०/आपुक, दि.२९/६/२०१७ मधील मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे, महसूल व वन विभागाच्या अधिपत्याखालील नोंदणी व मुद्रांक विभागातील सर्व पदांचा सर्वकष आढावा घेण्यात आला. त्याअनुषंगाने, नोंदणी व मुद्रांक विभागातील पदांच्या सुधारीत आकृतीबंधास उच्चस्तरीय समिती व वित्त विभागाची मंजूरी प्राप्त झाली आहे.

महसूल व वन विभागाच्या अधिपत्याखालील नोंदणी व मुद्रांक विभागाच्या सध्या मंजूर ३०९४ पदांपैकी १०७ पदे निरसित करून व ९६५ पदे नव्याने निर्माण करून एकूण ३९५२ पदांच्या सुधारित आकृतीबंधास पुढील तक्त्यात दर्शवल्यानुसार मान्यता देण्यात येत आहे.

तक्ता- अ) नियमित पदे

अ.क्र.	पदनाम	गट	वेतनस्तर		मंजूर पदे	निरसित पदे	नवीन प्रस्तावित पदे	एकूण पदे
१	नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक	संवर्ग पद	IAS Officer	As per central ७th pay Commission	१	०	०	१
२	अपर मुद्रांक नियंत्रक	संवर्ग पद	IAS Officer	As per central ७th pay Commission	१	०	०	१

३	मुद्रांक अधीक्षक (मुख्यालय)	गट-अ (राजपत्रित) अतिरिक्त जिल्हाधिकारी (निवडश्रेणी)	S 23	67700-208700	१	०	१	२
४	नौदणी उपमहानिरीक्षक	गट-अ (राजपत्रित)	S 23	67700-208700	१०	०	३	१३
५	सह संचालक, नगररचना	गट-अ (राजपत्रित)	S 27	123100-215900	१	०	०	१
६	उपसंचालक, नगररचना	गट-अ (राजपत्रित)	S 25	78800-209200	१	०	०	१
७	सहाय्यक संचालक, नगररचना	गट-अ (राजपत्रित)	S 23	67700-208700	६	०	२	८
८	सह जिल्हा निबंधक वर्ग-१	गट-अ (राजपत्रित)	S 20	56100-177500	५४	०	१२	६६
९	व्यवस्थापक, शा. छा. नौ. का., पुणे.	गट-अ (राजपत्रित)	S 16	44900-142400	१	१	०	०
१०	कोषागार अधिकारी	गट-अ (राजपत्रित)	S 20	56100-177500	१	०	०	१
११	उपसंचालक, लेखा व कोषगारे	गट-अ (राजपत्रित)	S 23	67700-208700	१	०	०	१
१२	विधी सल्लागार	गट-अ (राजपत्रित)	S 20	56100-177500	१	०	०	१
	एकूण गट-अ				७९	१	१८	९६
१३	सह जिल्हा निबंधक वर्ग-२ / सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२ / मुद्रांक उपअधीक्षक वर्ग-२	गट-ब (राजपत्रित)	S15	41800-132300	२६०	०	८४	३४४
१४	सॉफ्टवेअर एनलायझर	गट-ब (राजपत्रित)	S15	41800-132300	२	२	०	०
१५	स्वीय सहाय्यक	गट-ब (राजपत्रित)	S16	44900-142400	३	०	०	३
१६	लेखाधिकारी	गट-ब (राजपत्रित)	S16	44900-142400	२	०	०	२
१७	अपर कोषागार अधिकारी	गट-ब (राजपत्रित)	S16	44900-142400	१	०	०	१
१८	नगररचनाकार	गट-ब (राजपत्रित)	S20	56100-177500	२७	०	५	३२
१९	सांख्यिकी अधिकारी	गट-ब (राजपत्रित)	S15	41800-132300	१	०	०	१
२०	सहाय्यक लेखाधिकारी	गट-ब (राजपत्रित)	S15	41800-132300	६	०	११	१७
	एकूण-ब (राजपत्रित)				३०२	२	१००	४००
२१	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	गट-ब (अराजपत्रित)	S15	41800-132300	२०	०	५	२५
२२	दुय्यम निबंधक श्रेणी-१ /मुद्रांक निरीक्षक	गट-ब (अराजपत्रित)	S14	38600-122800	३९४	०	८०	४७४
२३	सहाय्यक नगररचनाकार	गट-ब (अराजपत्रित)	S14	38600-122800	८१	०	५८	१३९
२४	सहाय्यक विधी अधिकारी	गट-ब (अराजपत्रित)	*स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येत आहे.		०	०	४	४
	एकूण (ब) अराजपत्रित				४९५	०	१४७	६४२
	एकूण-अ + ब				८७६	३	२६५	११३८

२५	सहाय्यक व्यवस्थापक	गट-क	S 14	38600-122800	१	१	०	०
२६	उपलेखापाल	गट-क	S 13	35400-112400	११	०	३३	४४
२७	रचना सहाय्यक	गट-क	S 14	38600-122800	४३	४३	०	०
२८	कॉम्प्युटर प्रोग्रामर	गट-क	S 14	38600-122800	२	२	०	०
२९	वरिष्ठ लिपिक / पर्यवेक्षक/ लेखपटपाल/भांडारपाल	गट-क	S 8	25500-81100	३९६	४	१०६	४९८
३०	कनिष्ठ लिपिक/ मुद्रांक विक्रेता	गट-क	S 6	19900-63200	९२४	०	५२४	१४४८
३१	कनिष्ठ आरेखक	गट-क	S 8	25500-81100	८	०	२	१०
३२	ट्रेसर (अनुरेखक)	गट-क	S 7 S 8	21700-69100 25500-81100 (सात वर्षांच्या अर्हताकारी सेवेनंतर)	१३	०	२	१५
३३	कार्यदेशक	गट-क	S 10	29200-92300	१	१	०	०
३४	प्रमुख परिवर्धक/ छायाचित्रकार	गट-क	S 8	25500-81100	२	२	०	०
३५	वरिष्ठ तंत्रसहाय्यक	गट-क	S 8	25500-81100	८	८	०	०
३६	शिपाई	गट-ड	S1	15000-47600				** २८४ (मृत संवर्ग)
	एकूण				१४०९	६१	६६७	२०१५ + २८४= २२९९

ब)सद्यस्थितीत बाह्ययंत्रणेमार्फत घ्यावयाच्या सेवा :-

अ.क्र.	पदनाम	गट	मंजूर पदे	निरसित पदे	नवीन प्रस्तावित पदे	एकूण पदे
३७	वाहनचालक	गट-क	५९	३०	०	२९
३८	कनिष्ठ तंत्र सहाय्यक	गट-ड	४	४	०	०
३९	दप्तरबंद	गट-ड	३५	०	१२	४७
४०	नाईक	गट-ड	२	०	०	२
४१	बाईंडर	गट-ड	३	३	०	०
४२	शिपाई	गट-ड	६८५	०	२०	**४२१
४३	पहारेकरी	गट-ड	११	०	१	१२
४४	सफाईगार	गट-ड	४	१	०	३
४५	हमाल	गट-ड	२	२	०	०
४६	माळी	गट-ड	१	०	०	१
४७	आवेष्टक/सहाय्यक पृथःकार	गट-ड	३	३	०	०
	एकूण		८०९	४३	३३	५१५
	अंतिम एकूण		३०९४	१०७	९६५	३९५२

*अनु क्र.२४ येथे नमूद सहाय्यक विधी अधिकारी हे पद नव्याने निर्माण करण्यात आले असून याचे सेवाप्रवेश नियम व वेतनस्तर याबाबत स्वतंत्रपणे आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

** गट-ड मधील शिपाई संवर्गातील २८४ पदे भरण्यास प्राप्त उपसमितीच्या मान्यतेनुसार सदर पदांची भरती प्रक्रिया पूर्ण झाली असल्याने सद्यस्थितीत सदर पदे नियमित स्वरूपात भरणे अनिवार्य आहे. त्यामुळे प्रस्तावित आकृतीबंधातील शिपाई संवर्गातील एकूण ७०५ पदांपैकी २८४ पदे सद्यस्थितीत मृत संवर्ग म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. शिपाई संवर्गातील सदर पदे पदोन्नती/ सेवानिवृत्ती/राजीनामा/मृत्यू अथवा अन्य कारणाने जशजशी रिक्त होतील तशी आपोआप रद्द होतील व त्यानंतर सदर पदांच्या सेवा आवश्यकतेनुसार बाह्य यंत्रणेद्वारे घेण्यात याव्यात. बाह्य यंत्रणेद्वारे सेवा घेतांना शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करण्याची दक्षता घ्यावी.

सदर शासन निर्णय, सन २०२५ मधील दि.०६.०८.२०२५ रोजी संपन्न झालेल्या उच्चस्तर सचिव समितीच्या तसेच वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५२२/२०२५, दि.३/११/२०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१२०४११४१०२९०१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमी येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सत्यनारायण बजाज)

सह सचिव (मुद्रांक)

- प्रत :- १. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
२. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई
३. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
४. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, महाराष्ट्र, मुंबई
५. खाजगी सचिव, मा. मंत्री (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, पुणे,
८. अ. मु. स. महसूल यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. स्वीय सहायक सह सचिव (मुद्रांक-१), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सह/उप वित्त विभाग, सेवा-९/आपुक, मंत्रालय, मुंबई
११. निवडनस्ती (आस्थापना).